

KARLSKOGA
KOMMUN

Ärende 13

Program för kvalitets- och servicenivå för kommunens måltider

Kommunstyrelsens ledningskontor Handläggare
Christian Westas

Tjänsteskrivelse avseende kvalitets- och servicenivå för kommunens måltider Karlskoga

Sammanfattning

Kvalitets- och servicenivå för skattefinansierade måltider Karlskoga är en förutsättning för att kunna beräkna kostnader och dimensionera kostverksamheten i kommunen. Mat och måltider betraktas ofta som ”fri” resurs varför det är viktigt att kommunfullmäktige avgränsar hur mycket pengar som ska avsättas i en kvalitets- och servicenivå. Folkhälsonämnden har därför tagit fram ett program för kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider i Karlskoga.

Enligt Karlskogas styrmodell (fastställd KF 22 september 2015) ska ett program vara ett riktningsskildokument som innehåller övergripande mål och beskriva kommunens förhållningssätt. Folkhälsonämndens framtagna styrdokument ”Program för kvalitets och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider i Karlskoga” är på en mer detaljerad nivå än vad som egentligen krävs för ett program, enligt riktlinje för styrdokument. Enligt folkhälsoförvaltningen, är detta nödvändigt, för att kunna dimensionera och räkna på tjänsten.

Styrdokumentet är framtaget i samverkan med Degerfors kommun och ska vara en vägledning för båda kommunernas arbete samt för att tydliggöra de övriga beställande nämndernas förväntningar och krav på måltider i relation till kostnader. Beställande nämnder har lämnat remissyttrande över programmet. Folkhälsonämnden har därefter godkänt programmet och beslutat att föreslå kommunstyrelsen att godkänna programmet för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens ledningskontors tjänsteskrivelse den 6 maj 2019
Protokollsutdrag Folkhälsonämnden den 7 november 2018 (FHN § 126)
Folkhälsoförvaltningens tjänsteskrivelse den 16 oktober 2018
Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider Karlskoga.

Yttrande kvalitetsstrateg på kommunstyrelsens ledningskontor daterad 23 april 2019

Konsekvenser

Hållbarhetsgranskning utifrån checklista bedöms inte aktuell i detta ärende.

Kommunstyrelsens ledningskontors förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider Karlskoga.

Christian Westas
Tf Kommundirektör / Ekonomichef

Expedieras till
Samtliga nämnder

FHN § 126**Dnr 2018-00064****Program - Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgifts-finansierade måltider Karlskoga****Sammanfattning av ärendet**

Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgifts-finansierade måltider Karlskoga är en förutsättning för att kunna dimensionera och beräkna kostnader för kostverksamheten i kommunen. Mat och måltider betraktas ofta som en ”fri” resurs varför det är viktigt att kommunfullmäktige avgränsar hur mycket pengar som ska avsättas i en kvalitets- och servicenivå.

Beslutade kvalitets- och servicenivå för skattefinansierade måltider Karlskoga har funnits sedan 1992 och uppdaterades senast av kommunfullmäktige den 25 april 2002 § 31. Kvalitetsnivån i det uppdaterade programmet är densamma enligt tidigare beslut och är fortfarande en ”lägstnivå” enligt de nationella rekommendationerna, men har gjorts tydligare med mer utförliga beskrivningar. Servicenivån är också fortsatt en ”lägstnivå” enligt de nationella rekommendationerna.

Programmet har varit på remiss hos beställande nämnder och reviderats utifrån inkomna synpunkter. Den 12 september beslutade folkhälsonämnden § 93 att godkänna remissbehandlat program och att skicka programmet vidare för beslut i kommunfullmäktige.

Programmet har därefter förkortats för att följa Karlskogas modell för styrdokument. Folkhälsonämnden föreslår godkänna program på nytt för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Folkhälsoförvaltningens tjänsteskrivelse den 16 oktober 2018
Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgifts-finansierade måltider Karlskoga
Gymnasienämndens protokoll 2018-06-15 § 55
Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2018-06-11 § 42
Socialnämndens protokoll 2018-04-23 § 53

Folkhälsonämndens beslut

1. Folkhälsonämnden godkände Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider Karlskoga.
2. Folkhälsonämnden föreslog kommunstyrelsen att godkänna Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgifts-finansierade måltider Karlskoga för vidare beslut i kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Folkhälsoförvaltningen

Handläggare

Julia Åhlgren

Folkhälsönämnden

Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgifts-finansierade måltider Karlskoga

Sammanfattning

Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgifts-finansierade måltider Karlskoga är en förutsättning för att kunna dimensionera och beräkna kostnader för kostverksamheten i kommunen. Mat och måltider betraktas ofta som en ”fri” resurs varför det är viktigt att kommunfullmäktige avgränsar hur mycket pengar som ska avsättas i en kvalitets- och servicenivå.

Beslutade kvalitets- och servicenivå för skattefinansierade måltider Karlskoga har funnits sedan 1992 och uppdaterades senast av kommunfullmäktige den 25 april 2002 § 31. Kvalitetsnivån i det uppdaterade programmet är densamma enligt tidigare beslut och är fortfarande en ”lägstnivå” enligt de nationella rekommendationerna, men har gjorts tydligare med mer utförliga beskrivningar. Servicenivån är också fortsatt en ”lägstnivå” enligt de nationella rekommendationerna.

Programmet har varit på remiss hos beställande nämnder och reviderats utifrån inkomna synpunkter. Den 12 september beslutade folkhälsönämnden § 93 att godkänna remissbehandlat program och att skicka programmet vidare för beslut i kommunfullmäktige.

Programmet har därefter förkortats för att följa Karlskogas modell för styrdokument. Folkhälsönämnden föreslås godkänna program på nytt för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Folkhälsoförvaltningens tjänsteskrivelse den 16 oktober 2018
Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgifts-finansierade måltider Karlskoga
Gymnasienämndens protokoll 2018-06-15 § 55
Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2018-06-11 § 42
Socialnämndens protokoll 2018-04-23 § 53

Bakgrund

Kvalitets- och servicenivå för skattefinansierade måltider Karlskoga är en förutsättning för att kunna beräkna kostnader och dimensionera kostverksamheten i kommunen. Mat och måltider betraktas ofta som en ”fri” resurs varför det är viktigt att kommunfullmäktige avgränsar hur mycket pengar som ska avsättas i en kvalitets- och servicenivå.

Kvalitetsnivån är fortfarande en ”lägstnivå” enligt de rekommendationer som Sverige antagit. Kvalitetsnivån är densamma sedan tidigare beslut men har gjorts tydligare med mer utförliga beskrivningar.

Servicenivån är också den fortsatt en ”lägstnivå” enligt de nationella rekommendationer som finns.

Vid remissbehandling av programmet inkom följande yttranden;

- I barn- och utbildningsnämndens samt gymnasienämndens yttrande lyftes regelbundna möten mellan ansvariga i förskola/skola och kostverksamheten som en förutsättning för att uppnå programmets kvalitets- och servicenivåer. I enlighet med förslaget lades en skrivning om samverkan till i programmet.
- I enlighet med yttrande lades en skrivning till gällande hållbarhet i globalt perspektiv samt en skrivning gällande kökspersonalens ansvar att tillsammans med skolpersonal bidra till skolans värdegrund och elevers lärande.
- I barn- och utbildningsnämndens samt gymnasienämndens yttrande lämnades förslag på ytterligare en punkt om att erbjuda en hög servicenivå i restaurangmiljön. I programmet lyfts redan ett uttalat ansvar för att värna om och inspirera till näringsriktig och lustfylld måltid.
- I barn- och utbildningsnämndens samt gymnasienämndens yttrande ställdes frågan om hur elevernas röster kan komma fram ännu tydligare kring skolmåltiden. I programmet lyfts matråd/kostråd som en viktig del för att säkra måltiderna. Justering gjordes gällande vikten av att barn, elever och äldre ges förutsättningar att få framföra sina synpunkter angående måltider, variation, bemötande och miljö.
- I barn- och utbildningsnämndens samt gymnasienämndens yttrande lämnades förslag på att ta fram riktlinjer för en trivsam måltid samt att tiden för eleven att äta ändras till 25 min per lunch. I enlighet med yttrande ändrades tiden till 20- 25 min.
- Enligt barn- och utbildningsnämndens yttrande ändrades salladbordets innehåll till att innehålla 4-5 komponenter grönsaker. Tydligare skrivning gjordes även enligt yttrande gällande mellanmål och frukost.
- Enligt socialnämnden yttrande ändrades ordet äldreomsorg ändrats till vård och omsorg samt ordet äldreboende till vårdboende.

Beskrivning av ärendet

Programmet har varit på remiss hos beställande nämnder och reviderats utifrån inkomna synpunkter. Den 12 september beslutade folkhälsonämnden § 93 att godkänna remissbehandlat program och att skicka programmet vidare för beslut i kommunfullmäktige.

Programmet har därefter förkortats för att följa Karlskogas modell för styrdokument. Folkhälsonämnden föreslås godkänna program på nytt för vidare beslut i kommunfullmäktige

Överväganden

Goda och bra måltider ger nöjda matgäster, stolt personal och kan bidra till att höja kvaliteten i hela verksamheten. Måltiderna i förskola och skola har betydelse för en jämlik och jämställd hälsa, social gemenskap, trivsel och elevernas förutsättningar för lärande. Inom vård och omsorg kan måltiden bidra till högre livskvalitet, minskat vårdbehov och ett snabbare tillfrisknande. Detta gör att det måste finnas ett tydligt kommunövergripande beslut om vad som ska ingå i den skattefinansierade mat och måltidsverksamheten.

Konsekvenser

Sociala/kulturella konsekvenser

I Karlskoga kommun är maten ett medel att nå god, jämlik och jämställd hälsa för kommunens invånare. Kommunens måltider ska utformas på ett sådant sätt att de främjar hälsan och miljön, på lång och kort sikt. Det handlar om mat- och måltidssituationen som helhet. Ansvariga och berörd personal, på olika nivåer inom förskola, skola, skolbarnomsorg och äldreomsorg, har ett gemensamt ansvar att ge förutsättningar för barn, elever, äldre och personal att känna matglädje och få insikt om matvanors betydelse för hälsan i ett livslångt perspektiv. För att kunna omsätta ambitionerna till vardagen behövs en tydlighet i vad man som beställande nämnd kan förvänta sig och vilken motprestation som förväntas för att uppnå ett gemensamt gott resultat.

Ekologiska konsekvenser

Maten påverkar miljön negativt men kan också ha positiv effekt på odlingslandskapet. Därför är det viktigt att kommunerna gör medvetna val av livsmedel som belastar miljön så lite som möjligt. Förutom att välja rätt livsmedel är också samordningen av transporter, minskad energianvändning och källsortering av avfall åtgärder som minskar belastningen på miljön. Eftersom all livsmedelsproduktion har miljöpåverkan är det dessutom viktigt att minska matsvinnet. Det gör att ett program för mat och måltider är väldigt viktigt för att kunna avgränsa uppdraget och kunna medverka till ekologisk utveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Kostverksamheten ska organiseras och administreras för att i förhållande till uppställd kvalitets- och servicenivå, ge kommunen som helhet lägsta totalkostnad. Samverkan, samnyttjande samt teknik- och datautveckling ska utnyttjas för att ge bästa resursanvändning. Mat och måltider i kommunen bidrar till bra levnadsvanor och ger grund för goda livsvillkor som på lång och kort sikt främjar hälsan för individen. Utan beslut om vad som ska ingå i kostverksamheten uppstår ett negativt resursnyttjande.

Folkhälsoförvaltningens förslag till beslut

1. Folkhälsönämnden godkänner Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider Karlskoga.
2. Folkhälsönämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna Program Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider Karlskoga för vidare beslut i kommunfullmäktige

Julia Åhlgren
Verksamhetsutvecklare

Ulrika Lundgren
Förvaltningschef

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

KARLSKOGA - DEGERFORS KOMMUNER

Program

Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider Karlskoga

Fastställt av: XX § XXX XXXX
Revideras senast: 20XX-XX-XX

Innehåll

Program – Kvalitets- och servicenivå för skatte-och avgiftsfinansierade måltider	3
Sammanfattning	3
Bakgrund	3
Syfte	3
Mål	3
Målgrupp	3
Strategier	3
Kvalitetsnivå	3
Måltidsmodell	4
Näringsriktiga måltider	4
Hållbara måltider	4
Säkra måltider	4
Rätt kompetens	4
Trivsamt måltid	4
Servicenivå	5
Förskola	5
Skola	5
Vård och omsorg	5
Specialkost	5
Personal	6
Ansvar	6
Implementering	6

Vision. Övergripande beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd. Ska ange i vilken riktning kommunen är på väg. För Karlskoga kommun finns en vision – Vision 2020.

Mål och budget. Dokumentet Mål och budget sammanfattar vad kommunens verksamheter ska uppnå (mål och resultat) inom den närmaste treårsperioden i syfte att nå Vision 2020 samt vilka ekonomiska resurser som finns till verksamheternas förfogande.

Mål och resultat följs upp tre gånger om året – efter april, augusti och december

Program. En översiktlig politisk viljeriktning inom ett sakområde. Särskild definition i plan- och byggsammanhang eller annat.

Policy. Kommunens grundläggande förhållningssätt/värderingar och vägledande principer.

Riktlinje. Beskriver tillvägagångssätt i olika sakfrågor och är ett stöd för hur frågor bör hanteras och genomföras.

Diarienummer: xx xxxx.xxxx
Ansvarig enhet: xxxxxxxxxx

Program – Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider

År 2020 är Karlskoga känt som möjligheternas stad, där du som enskild individ, oavsett bakgrund eller kön, kan göra skillnad, får lyckas och enkelt kan samverka med andra. Det finns en stark vi-anda mellan individer, aktörer och samhällets sektorer. Det är självklart att vi drar nytta av varandras styrkor och kompetenser.

Ur Vision 2020

Sammanfattning

Måltiderna i förskola, skola, vård och omsorg har betydelse för en god, jämlik och jämställd hälsa. Goda och bra måltider ger nöjda matgäster, stolt personal, bidrar till att höja kvaliteten i verksamheterna och elevernas förutsättningar för lärande. Med läroplanen som grund ska all personal i skolan likväl i kök bidra till skolans värdegrund. Ansvariga och berörd personal, på olika nivåer inom förskola, skola, skolbarnomsorg samt vård och omsorg, har ett gemensamt ansvar att ge förutsättningar för barn, elever, äldre och personal att känna matglädje och få insikt om matvanors betydelse för hälsan i ett livslångt och globalt perspektiv. Detta förutsätter samverkan och samarbete på olika nivåer.

Bakgrund

Mat och måltider är en av kommunens skyldigheter och är ett komplement för att stödja nämndernas kärnverksamheter inom förskola, skola, vård och omsorg. Kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider Karlskoga är en förutsättning för att kunna beräkna kostnader och dimensionera kostverksamheten i kommunen.

Syfte

Syftet med programmet är att tydliggöra kvalitets- och servicenivån för skatte- och avgiftsfinansierade måltider i Karlskoga kommun.

Mål

Målet är att med maten som medel bidra till en god, jämlik och jämställd hälsa för kommunens invånare. Kommunens måltider ska utformas på ett sådant sätt att de främjar hälsan och miljön, på både kort och lång sikt.

Målgrupp

Målgrupp för programmet är kommunens invånare, som finns som brukare i kommunala verksamheter, och berörda medarbetare.

Strategier

Kvalitetsnivå

Måltidsmodell

Kostverksamhetens planering och uppföljning av den offentliga måltidsverksamheten utgår ifrån Livsmedelsverkets måltidsmodell vilket ger ett helhetsperspektiv på bra måltider¹. För att nå god kvalitet på alla områden krävs samverkan.

Näringsriktiga måltider

Kosten ska följa de Nordiska näringsrekommendationerna (NNR 2012), som är de officiella rekommendationerna för matkvalitet i Sverige. Kvalitetsnivån avser energi- och näringsintag, måltidsordning samt livsmedelsval. En matsedel planerad efter NNR innebär att den tillgodoser de primära energi- och näringsbehoven och avser en lägsta nivå för mat- och måltidskvalitet.

Hållbara måltider

Maten har positiv effekt på odlingslandskapet men kan också påverka miljön negativt. Därför är det viktigt att kommunerna gör medvetna val av livsmedel som belastar miljön så lite som möjligt. Förutom att välja rätt livsmedel är också samordningen av transporter, minskad energianvändning och källsortering av avfall åtgärder som minskar belastningen på miljön. Eftersom all livsmedelsproduktion har miljöpåverkan är det dessutom viktigt att minska matsvinnet.

Säkra måltider

All mat som serveras ska vara säker att äta och matgästerna ska kunna känna sig trygga med att inte bli sjuka av maten. De yngsta barnen och de äldsta personerna är extra känsliga. Personalen ska ha kompetens inom livsmedelssäkerhet och det ska finnas rutiner för hur risker ska hanteras, förebyggas och åtgärdas. Det behövs särskilda rutiner för att säkerställa att matgäster med allergi och överkänslighet, inte ska bli sjuka av maten.

Rätt kompetens

God och näringsriktig mat kräver både kunskap och fingertoppskänsla. Det märks om maten är lagad med engagemang och omsorg. Medarbetarna i kommunens kök ska därför ha restaurang- eller storköksutbildning. Medarbetarnas kunskap om råvaror och matlagning ska inspirera matgästerna att äta en fullständig måltid. Menyplaneringen görs av verksamhetschef, kökschefer och kockar tillsammans med representanter för de olika gästgrupperna. Mat och måltidsmiljö diskuteras systematiskt och kontinuerligt i matråd eller med kostombud, det är av stor vikt att barn, elever och äldre ska ges förutsättningar att få framföra sina synpunkter.

Trivsamt måltid

Gott bemötande från kökspersonal och trevliga lokaler där maten ska ätas bidrar i hög grad till hur måltiden uppfattas som helhet. Rena, fräscha och trevliga lokaler bidrar till matlust och trivsel liksom tillräcklig tid att äta. Välplanerade lunchtider är nödvändigt där första lunch serveras kl. 11.00. Alla elever ska ha minst 20 - 25 minuter till att sitta ner och äta i lugn och ro vid borden. Antalet elever som äter samtidigt begränsas efter antalet sittplatser. Ljudnivån hålls så låg som möjligt. En avgörande komponent för att få en bra måltidsmiljö med trygghet och matro för barn och unga, är att vuxna finns i miljön.

¹ <https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/maltider-i-var-d-skola-och-omsorg/maltidsmodellen>

Servicenivå

Förskola

Förskolan ska stå för 65-70% av det totala energi- och näringsbehovet under vistelse i förskolan en hel dag. Frukosten ska bestå av 20-25 % det totala energi- och näringsbehovet. Lunchen i förskolan ska vara komplett, det vill säga innehålla en varmrätt, ett flertal råa eller tillagade grönsaker, mjölk och vatten samt bröd och smörgåsmargarin. Salladsbordet ska innehålla 4 - 5 komponenter. Hälften av grönsakerna bör vara grova som rotfrukter, vitkål och broccoli. Grönsakerna ska varieras efter säsong och finnas i tillräcklig mängd så att alla kan äta enligt tallriksmodellen. Lämpliga tillbehör ska serveras.

Mellanmålet ska bestå av frukt, smörgås och mjölk. Det bör inte vara mer än 2 - 2,5 timme mellan måltiderna för de yngsta barnen. De större barnen på förskolan kan ha 3 - 3,5 timme mellan måltiderna. Utöver de vanliga måltiderna kan därför ett extra mellanmål på förmiddagen vara bra.

Skola

Skollunchen ska ge ca 25-30% av elevens behov av energi- och näringsämnen. Inom fritidshemsverksamheten erbjuds frukost och mellanmål på eftermiddagen, under skoldagar. Mellanmålet ska bestå av frukt, smörgås och mjölk. Under lov dagar erbjuds också lunch.

Samtliga skolor ska erbjuda minst två huvudalternativ, en animalisk och en vegetarisk lunchrätt, samt en salladsbuffé. Måltiden ska vara komplett och innehålla varmrätt, grönsaker, mjölk och vatten samt bröd och smörgåsmargarin. Lämpliga tillbehör ska serveras. Det ska finnas en salladsbuffé med ett omväxlande utbud som lockar till stor grönsakskonsumtion. Målet är att varje elev ska äta 100 - 125 gram grönsaker och frukt i samband med lunchen. Salladsbordet ska innehålla 4 - 5 komponenter där baljväxter ska ingå. Merparten av grönsakerna ska vara grova, som rotsaker, blomkål och broccoli.

Vård och omsorg

För äldre ska vård och omsorg stå för 100 % av dagsbehovet av energi- och näring. Inom vård och omsorg ska minst sex måltider erbjudas varje dag, uppdelat på tre huvudmål (frukost, lunch och middag) och tre mellanmål. Samtliga vårdboende erbjuds tre huvudalternativ, en dagens lunch, ett fiskalternativ och ett färsalternativ. Måltiden ska vara komplett och innehålla varmrätt, grönsaker, måltidsdryck, samt bröd och bordsmargarin. Tillgång till efterrätt finns. För att täcka energibehovet är maten extra energität och huvudmålen kompletteras med efterrätter. Maten kan behöva konsistensanpassas för att svara mot de äldres behov. Natfastan ska inte överskrida elva timmar.

Mellanmålen bör stå för närmare en tredjedel av dagens intag av energi och näringsämnen, varför de ska planeras för att anpassas till tre dagens huvudmål.

Portionsförpackade matlådor till äldre kan kompletteras med lämpliga tillbehör som färska grönsaker, dryck och, vid behov efterrätt eller liknande. Kommunen erbjuder val av tre rätter varje dag. En matlåda motsvarar en av dagens måltider och behöver kompletteras med ytterligare ett mål lagad mat, frukost och flera mellanmål för att den äldre ska få i sig hela dagens behov av energi och näringsämnen.

Specialkost

Skollagens krav på näringsriktiga skolmåltider omfattar även specialkost. Även barn och elever med allergi och överkänslighet har rätt till näringsriktig mat som de tryggt kan äta utan att riskera att bli sjuka. Det kan även finnas särskilda skäl till att barn och elever behöver specialkost, utöver

allergier/överkänslighet. Särskilda skäl kan vara olika funktionsnedsättningar eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur. Vad gäller önskemål om specialkost av annan orsak än diskrimineringsgrund, funktionsnedsättning och allergi/överkänslighet finns inget krav på att förskolan/skolan måste tillmötesgå dessa. Detta gäller anpassade kost av etiska motiv eller så kallade livsstilsdieter.

Personal

Vuxnas är viktiga som goda förebilder. För barn elever kan det inspirera till att våga prova nya smaker och få nya upplevelser. Pedagogisk lunch inom förskola, skola samt vård och omsorg innebär att personal äter tillsammans med barnen/eleverna/äldre i syfte att skapa förutsättningar för en lustfylld måltid med en positiv matupplevelse som resultat. Personalen är ett föredöme och ska utgöra ett stöd till gästen vid måltiden för bland annat goda rutiner för bordsskick, god matkultur, social samvaro och skapa lugn atmosfär vid måltiden. Det kan också innebära att personal äter tillsammans med gästen i terapeutiskt syfte.

Samtliga kök erbjuder personallunch inom ramen för verksamhetens inriktning.

Ansvar

Folkhälsonämnden har ansvar för att programmets intentioner beaktas i samband med mål och budgetöverläggningar för att säkerställa samhälleliga förutsättningar för en god, jämlik och jämställd hälsa. Kostverksamhetens ledning har ansvaret att öka kunskap och att skapa förståelse för programmet hos berörda chefer och medarbetare. Kostverksamheten har produktion och servering, alternativt distribution av måltider, som huvudansvar. Respektive beställande nämnd och förvaltning, har konsumtion som huvudansvar. Att styra och leda kommunen mot ett framtida önskvärt läge vad gäller mat och måltider, är ett gemensamt ansvar för alla som har måltider inom sina verksamheter.

I samråd med berörd personal inom de olika förvaltningarna i Karlskoga ska kostverksamheten:

- Värna om och inspirera till god matkultur med näringsriktiga och lustfyllda måltider.
- Grundlägga och främja god folkhälsa för kommuninvånarna.
- Främja resurshushållning och kretsloppstänkande.
- Följa de flertalet lagar och förordningar som reglerar storhushåll.
- Följa framtagna riktlinjer för näringskvalitet och måltidsordning för storhushåll.
- Revidera uppställda mål i enlighet med nationella mål och riktlinjer.

Implementering

Kostverksamheten ska organiseras och administreras för att i förhållande till uppställd kvalitets- och servicenivå, ge kommunen som helhet lägsta totalkostnad. Samverkan, samnyttjande samt teknik- och datautveckling ska utnyttjas för att ge bästa resursanvändning. Programmet kompletteras med en riktlinje vilket beskriver tillvägagångssätt för programmets innehåll samt en särskild riktlinje för specialkost.

2019-05-09

Kommunstyrelsens ledningskontor

Handläggare
Åsa Holmberg

Yttrande avseende program för kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider i Karlskoga

Sammanfattning

Folkhälsonämnden har tagit fram ett program för kvalitets- och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider i Karlskoga vilket innehåller en högre grad av detaljering än vad program enligt Karlskogas styrmodell ska innehålla.

Beskrivning av ärendet

Folkhälsonämndens framtagna styrdokument "Program för kvalitets och servicenivå för skatte- och avgiftsfinansierade måltider i Karlskoga" uppfyller egentligen inte de krav och behov som finns för ett program för kommunfullmäktige i Karlskoga. Enligt Karlskogas styrmodell (fastställt KF 22 september 2015) ska ett program vara ett riktningsskildokument som är ett övergripande mål och beskriva kommunens förhållningssätt. Flera delar i programmet är på nivån som kan motsvara ett kvalitetsåtagande, en riktlinje eller rutinbeskrivning. Folkhälsoförvaltningen är medveten om att styrdokumentet är på en mer detaljerad nivå och folkhälsonämnden har godkänt programmet och beslutat att föreslå kommunstyrelsen att godkänna programmet för vidare beslut i kommunfullmäktige. Orsaken till den detaljerade nivån är att styrdokumentet är framtaget i samverkan med Degerfors kommun och ska vara en vägledning för båda kommunernas arbete och för att tydliggöra de övriga beställande nämndernas förväntningar och krav på måltidstjänster i relation till kostnader. Kvalitets- och servicenivå för skattefinansierade måltider Karlskoga är enligt folkhälsoförvaltningen en förutsättning för att kunna beräkna kostnader och dimensionera kostverksamheten i kommunen. Mat och måltider betraktas ofta som en "fri" resurs varför folkhälsoförvaltningen anser att det är viktigt att kommunfullmäktige avgränsar hur mycket pengar som ska avsättas i ett program för en kvalitets- och servicenivå.

Åsa Holmberg
kvalitetsstrateg

Expedieras till